

รายวิชา
สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ครูผู้สอน ครูนวคุณ สาณศิลาปิน
ครูสรายุทธ ธานี

ศาสนิกชน วิถีชุมชน วิถีไทย (๕)

ศาสนิกชน วิถีชุมชน
วิถีไทย (๕)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนสามารถบอกคัมภีร์ของศาสนาที่กำหนดได้ถูกต้อง
- นักเรียนสามารถอธิบายสาระโดยสังเขปของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่นับถือได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถจำแนกโครงสร้างของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่นับถือได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนเห็นความสำคัญของหลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ ที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงตนได้อย่างเหมาะสม

คำถามเข้าสู่บทเรียน

ในความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนคิดว่าสิ่งใด
คือเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของศาสนิกชน
ที่สำคัญที่สุด

คำถามเข้าสู่บทเรียน

จากข้อความที่ว่า...

“เป็นหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ที่ถูกรวบรวม
จัดไว้เป็นหมวดหมู่ และมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร”

ข้อความดังกล่าวนี้ คือความหมายของคำว่าอะไร

“เป็นหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ที่ถูกรวบรวม
จัดไว้เป็นหมวดหมู่ และมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร”

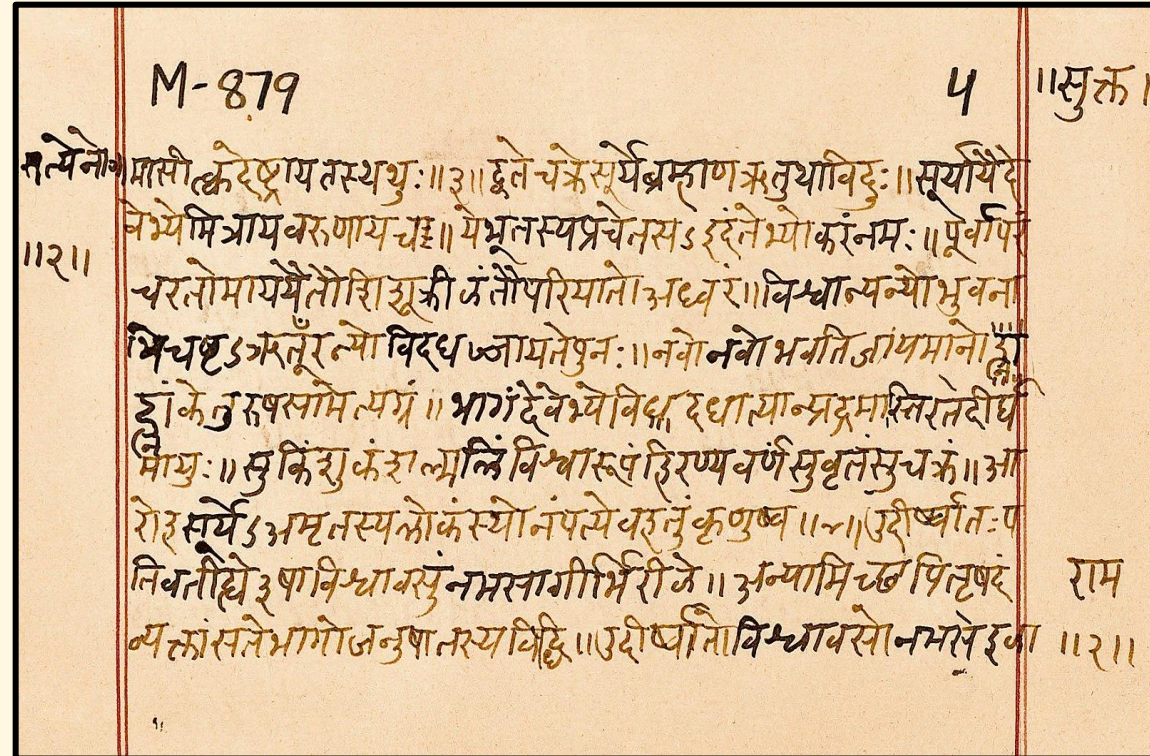
ข้อความดังกล่าวเป็นความหมายของคำว่า...

๒๕
คัมภีร์

คัมภีร์ในแต่ละศาสนา

ศาสนาพราหมณ์

พระเวท

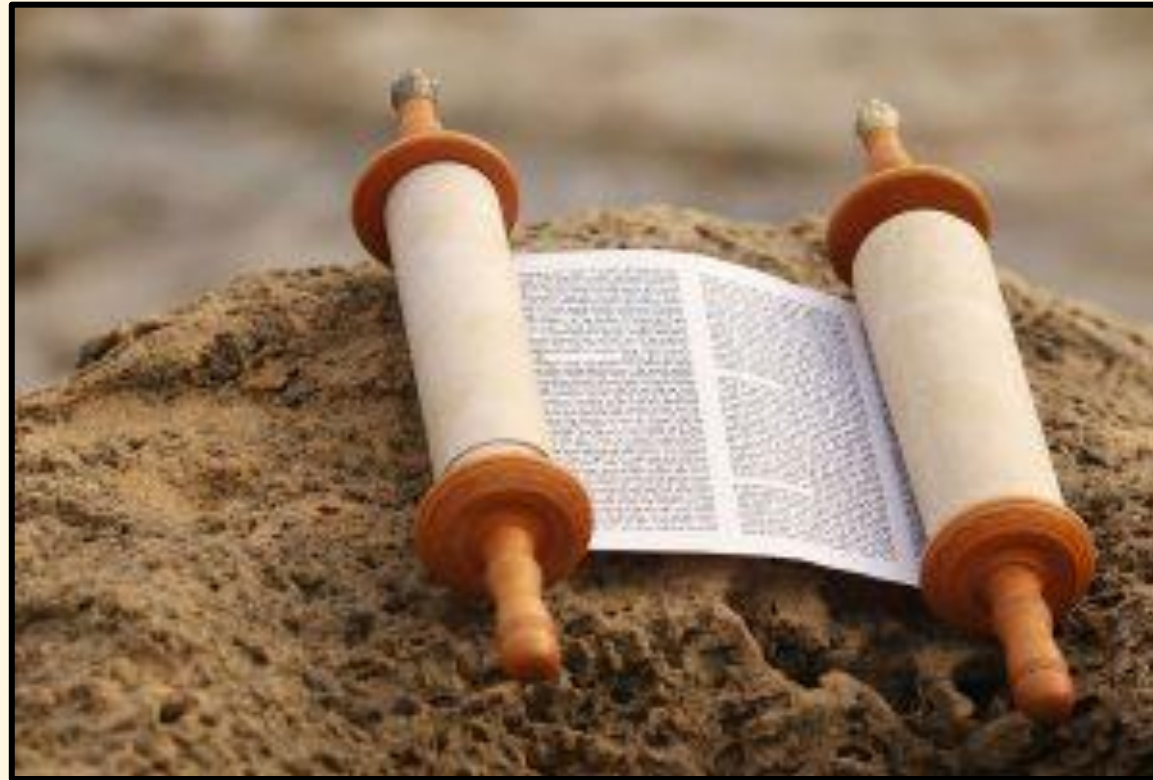
ที่มาภาพ <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0e/1500->

1200_BCE%2C_Vivaha_sukta%2C_Rigveda_10.85.16-22%2C_Sanskrit%2C_Devanagari%2C_manuscript_page.jpg

คัมภีร์ในแต่ละศาสนา

ศาสนาคริสต์

ไบเบิล

ที่มาภาพ <https://www.thenivbible.com/blog/should-christians-follow-old-testament-law/>

คัมภีร์ในแต่ละศาสนา

ศาสนาอิสลาม

อัลกุรอาน

ที่มาภาพ <https://www.maxpixel.net/photo-3006944>

คัมภีร์ในแต่ละศาสนา

ศาสนาพุทธ

พระไตรปิฎก

ที่มาภาพ <https://www.flickr.com/photos/dhammasociety/2515701292/>

พระไตรปิฎก

หมายถึง คัมภีร์ของศาสนาพุทธ

(พระพุทธศาสนา) ที่รวบรวม

พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

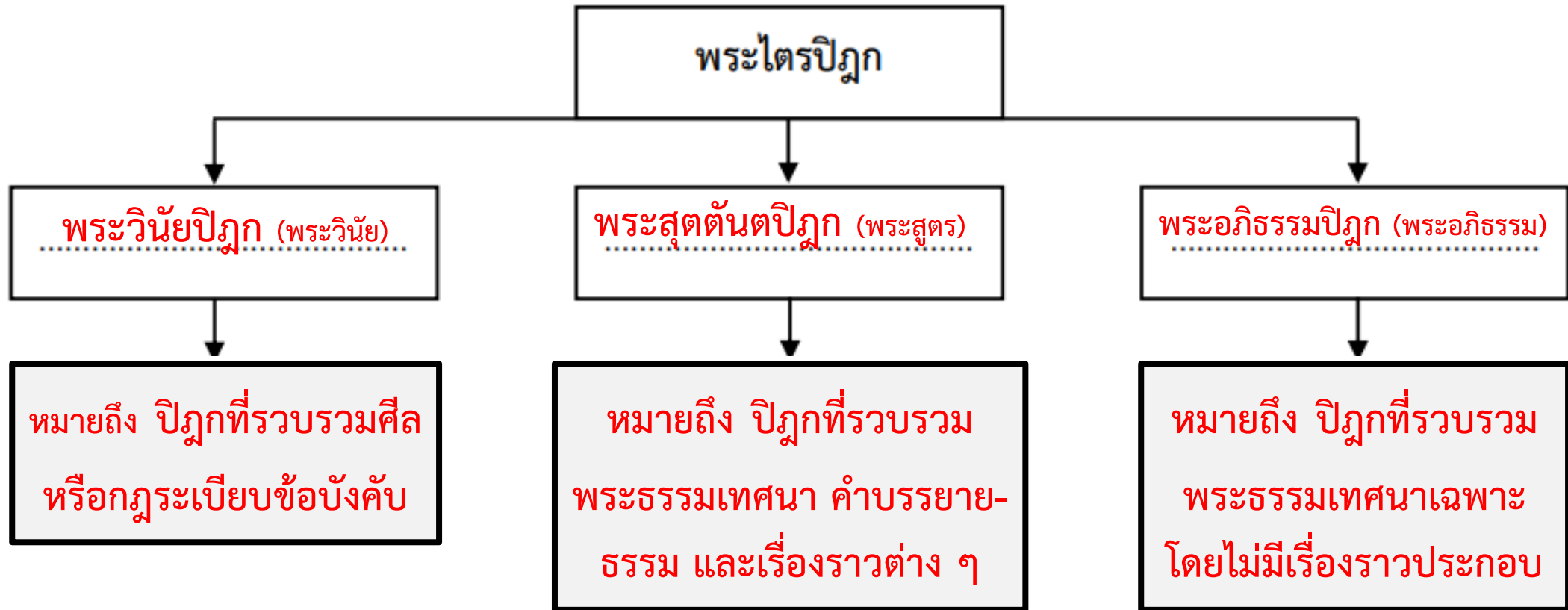
กิจกรรมชั้นปฏิบัติ

ให้นักเรียน จับคู่กับเพื่อน ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับ พระไตรปิฎก จากหนังสือเรียน หรือสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ
ในชั้นเรียน แล้วบันทึกข้อมูลลงในใบงานที่ ๔
เรื่อง พระไตรปิฎก ให้มีความถูกต้องและสอดคล้องกัน

การนำเสนอและเฉลยใบงาน

พระวินัยปิฎก (พระวินัย) ประกอบด้วย

๑

สุตตวิภังค์

เป็นวินัยว่าด้วยภิกษุและภิกษุณี

๒

ชั้นธกะ

เป็นวินัยอื่น ๆ ที่เพิ่มเติมจากสุตตวิภังค์

๓

ปริวาร

เป็นวินัยที่เป็นลักษณะคำถาม – คำตอบ

พระสูตรต้นตอปิฎก (พระสูตร) ประกอบด้วย

๑

ทีฆนิกาย

เป็นหมวดพระสูตรขนาดยาว

๒

มัชฌิมนิกาย

เป็นหมวดพระสูตรขนาดกลาง

๓

สังยุตตนิกาย

เป็นหมวดพระสูตรที่จัดกลุ่ม
ตามเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน

พระสุตตันตปิฎก (พระสูตร) ประกอบด้วย

๔

อังคุตตรนิกาย

เป็นหมวดพระสูตรที่จัดกลุ่ม
ตามจำนวนข้อธรรม

๕

ขุททกนิกาย

เป็นหมวดพระสูตรเบ็ดเตล็ด
ที่ไม่ได้จัดไว้ใน ๔ นิกายข้างต้น

พระอภิธรรมปิฎก (พระอภิธรรม) ประกอบด้วย

๑

ธัมมสังคณี

ข้อธรรมที่รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ แล้วอธิบาย
ทีละประเภท

๒

วิภังค์

การยกหมวดธรรมเป็นหัวข้อเรื่องแล้วอธิบายโดยละเอียด

๓

ธาตุกถา

การสังเคราะห์ข้อธรรมเข้าในชั้น
อายตนะ และธาตุ ๔

พระอภิธรรมปิฎก (พระอภิธรรม) ประกอบด้วย

๔

บุคคลบัญญัติ

บัญญัติความหมายบุคคลตามข้อธรรมที่มีอยู่

๕

กถาวัตถุ

แถลงและวินิจฉัยทัศนะของนิกายต่าง ๆ

๖

ยมก

ยกหัวข้อธรรมขึ้นวินิจฉัยด้วยวิธีถามตอบ

พระอภิธรรมปิฎก (พระอภิธรรม) ประกอบด้วย

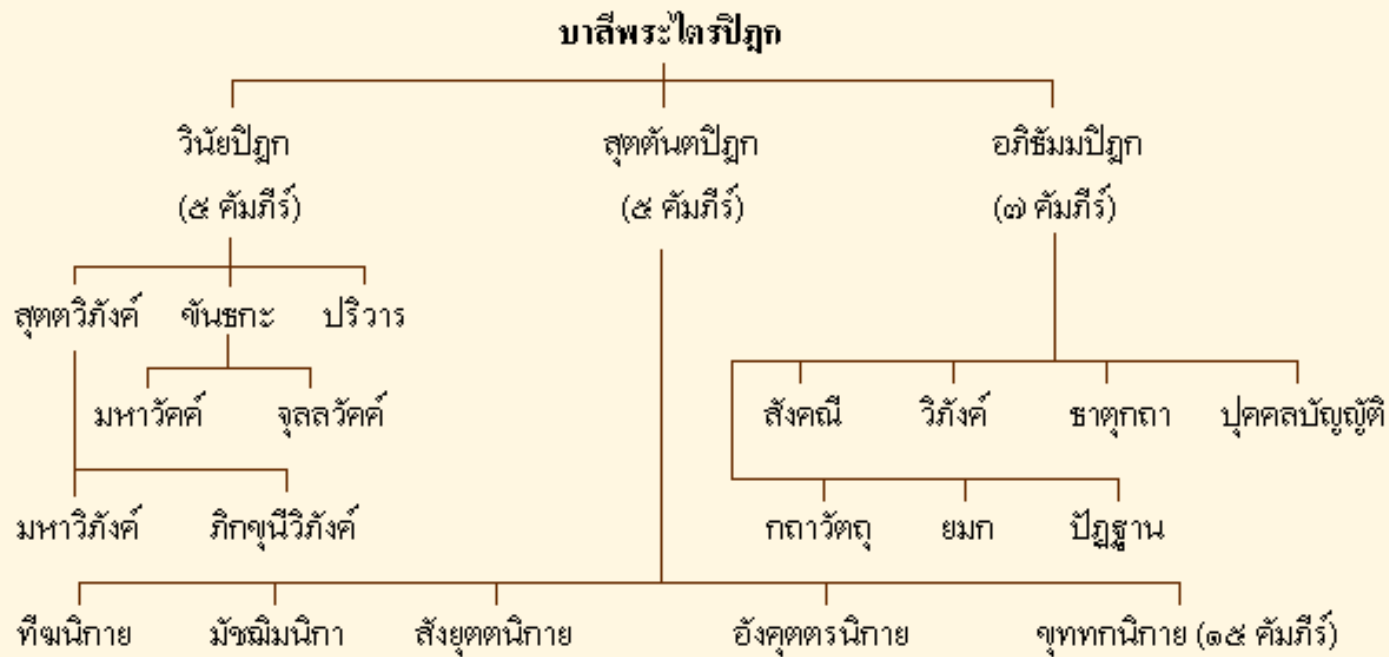
๗

ปกรณ์

เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของ
หลักธรรมทั้งหลายโดยรูปแบบที่พิสดาร

โครงสร้างของ พระไตรปิฎก

ที่มาภาพ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

<http://oldweb.mcu.ac.th/mcutrai/>

[menu2/Critical/01.htm](http://oldweb.mcu.ac.th/mcutrai/menu2/Critical/01.htm)

(๑) อภิธรรมปาฐะ	(๒) อภิธรรมสังเขป	(๓) อภิธรรมอุทาน	(๔) อภิธรรมอรรถกถา	(๕) อภิธรรมนิบาต
(๖) อภิธรรมวิมานวัตถุ	(๗) อภิธรรมเปตวัตถุ	(๘) อภิธรรมเถรคาถา	(๙) อภิธรรมเถรีคาถา	(๑๐) อภิธรรมชาดก
(๑๑) อภิธรรมนิเทศ	(๑๒) อภิธรรมปฏิสัมภิทามรรค	(๑๓) อภิธรรมอปทาน	(๑๔) อภิธรรมพุทธชรัส	(๑๕) อภิธรรมจริยาปิฎก

โครงสร้างของคัมภีร์ไบเบิล

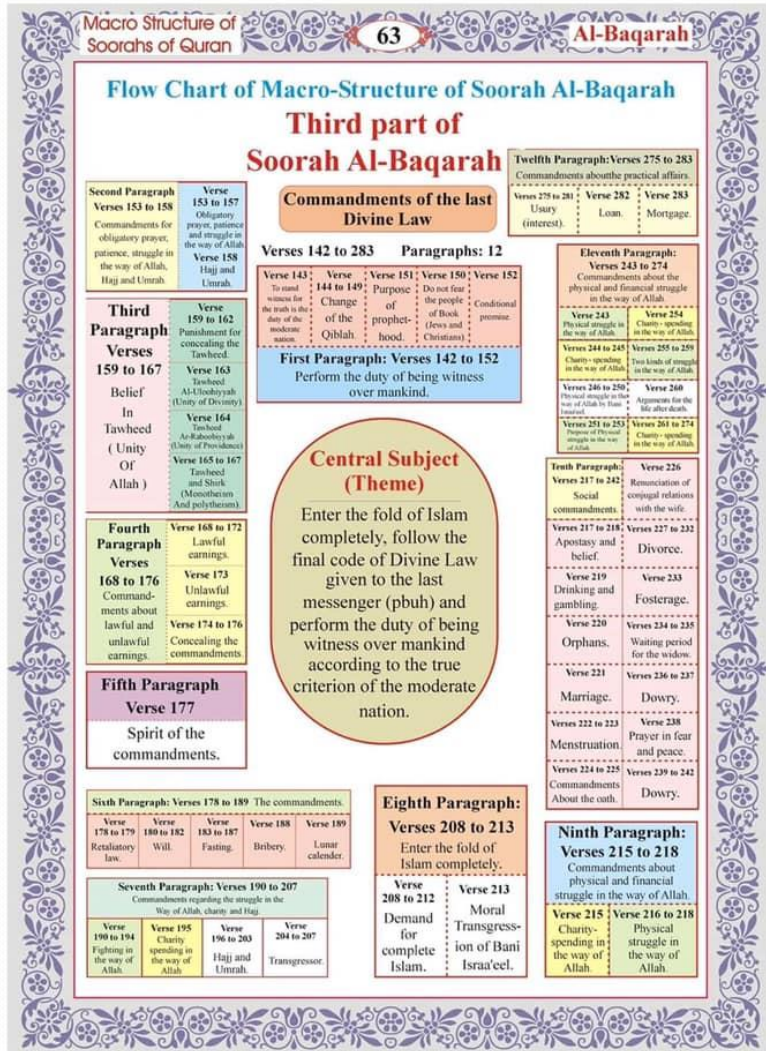
Volume One The Old Testament			New Testament PENTATEUCH					Volume Two The New Testament			
3	Grand	Divisions	1	2	3	4	5	3	Grand	Divisions	
	The Law	The Church (1st Rank)	MATT	MARK	LUKE	JOHN	ACTS		The Jew (1st Rank)	The Gentile (2nd Rank)	World Movement
GOD (8 Books)	CHURCH (9 Books)	STATE (11 Books)	1. GOSPELS & ACTS (5 Books)	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		CHURCH (14 Books)	7. REVELATION		
1. LAW	2. PROPHETS	3. PSALMS	1. ON EARTH	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		4. PAUL	7. PROPHECIC		
1. LAW	2. FORMER	5. WISDOM	1. ON EARTH	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		4. PAUL	7. PROPHECIC		
1. Genesis	1. Joshua - Judges	1. Psalms	1. ON EARTH	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		4. PAUL	7. PROPHECIC		
2. Exodus	2. Books of the Kings	2. Proverbs	1. ON EARTH	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		4. PAUL	7. PROPHECIC		
3. Leviticus	3. Latter	3. Job	1. ON EARTH	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		4. PAUL	7. PROPHECIC		
4. Numbers	3. Latter	6. FESTIVAL	1. ON EARTH	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		4. PAUL	7. PROPHECIC		
5. Deuteronomy	3. Latter	7. RESTORATION	1. ON EARTH	2. IN HEAVEN		3. UNIVERSAL		4. PAUL	7. PROPHECIC		
[The Old Testament Pentateuch is the leading division of the Holy Scriptures. The following two divisions of the O.T. are so called by the Jews. The Prophets' division is superior in rank to the Priests' for Jewish division because the prophets were direct ministers of God and were responsible for interpreting and administering laws and Kings. The position shows authority of rank and teaching.]	4. MINOR	[This third division is the Royal Order or promissory system and was inferior in rank to the prophets of division two.]	4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	1. Minor		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	2. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	3. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	4. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	5. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	6. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	7. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	8. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	9. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	10. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	11. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	12. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	13. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	14. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	15. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	16. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	17. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	18. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	19. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	20. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	21. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	22. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	23. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	24. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	25. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	26. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	27. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	28. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	29. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	30. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	31. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	32. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	33. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	34. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	35. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	36. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	37. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	38. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	39. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	40. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	41. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	42. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	43. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	44. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	45. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	46. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	47. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	48. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	49. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	50. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	51. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	52. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	53. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	54. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	55. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	56. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	57. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	58. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	59. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	60. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	61. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	62. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	63. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	64. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	65. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	66. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	67. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	68. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	69. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	70. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	71. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	72. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	73. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	74. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	75. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	76. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	77. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	78. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	79. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	80. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	81. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	82. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	83. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	84. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	85. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	86. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	87. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	88. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	89. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	90. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	91. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	92. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	93. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	94. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	95. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	96. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	97. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	98. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	99. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			
	100. Major		4. GOSPELS & ACTS (5 Books)		5. GENERAL		5. MILLENNIAL	6. MINISTERIAL			

ที่มาภาพ <https://ernestworkman.com/index.php/2-uncategorised/12-bible-structure-in-chaos>

โครงสร้างของคัมภีร์อัลกุรอาน

ที่มาภาพ <https://www.facebook.com/245175098967403/posts/assalamualaikum-1st-13-surah-of-al-quran-/1695064520645113/>

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนคิดว่า การศึกษาหลักธรรมคำสอน
ของแต่ละศาสนามีความสำคัญ
กับมนุษย์เราอย่างไร ?

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

เหตุปัจจัย หัวใจต้องศึกษา (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง หลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)